

*Vapaudenmenetyksestä maksettavan
korvauksen hakeminen*

*Vapaudenmenetyksestä maksettavan
korvauksen hakeminen*

ISSN 1458-7149

ISBN 978-952-466-869-9 (nid.)

ISBN 978-952-466-870-5 (PDF)

Oikeusministeriö

Helsinki 2009

KUVAILEHTI

OIKEUSMINISTERIÖ

Julkaisun päivämäärä
24.4.2009

Tekijät (toimielimestä: toimielimen nimi, puheenjohtaja, sihteeri)		Julkaisun laji Työryhmämietintö	
Vapaudenmenetyksen korvaamista koskevien säännösten tarkistamistyöryhmä		Toimeksiantaja Oikeusministeriö	
Puheenjohtaja Kirsi Pulkkinen		Toimielimen asettamispäivä 28.10.2008	
Julkaisun nimi Vapaudenmenetyksestä maksettavan korvauksen hakeminen			
Julkaisun osat			
<p>Tiivistelmä</p> <p>Esityksessä ehdotetaan vapaudenmenetyksen johdosta maksettavan korvauksen hakemista koskevien menettelysäännösten tarkistamista. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi syyttömästi vangitulle tai tuomitulle valtion varoista vapauden menetyksen johdosta maksettavasta korvauksesta annettua lakia.</p> <p>Korvausmenettelyä ehdotetaan muutettavaksi siten, että korvausta olisi jatkossa haettava ensi vaiheessa Valtiokonttorilta. Vasta Valtiokonttorin kokonaan tai osittain hylkäävän ratkaisun jälkeen hakija voisi nostaa kanteen valtiota vastaan käräjäoikeudessa riita-asioista säädetyssä järjestyksessä. Asiaa tuomioistuimessa käsiteltäessä valtion puhevaltaa käyttäisi Valtiokonttori.</p> <p>Esityksen tavoitteena on menettelyn tehostaminen siten, että resursseja vaativaan tuomioistuinmenettelyyn ohjautuisivat vain epäselvät ja riitaiset asiat. Tavoitteena on myös yhtenäistää korvauskäytäntöä.</p>			
Avainsanat: (asiasanat) vahingonkorvaus, rikosasiat			
Muut tiedot tiedot (Oskari- ja HARE-numero, muu viitenumero) OM 20/41/2008, OM 3/42/2007, OM045:00/2008			
Sarjan nimi ja numero Oikeusministeriön lausuntoja ja selvityksiä 2009:7		ISSN 1458-7149	ISBN 978-952-466-869-9 (nid.) 978-952-466-870-5 (PDF)
Kokonaissivumäärä 28	Kieli suomi	Hinta	Luottamuksellisuus julkinen
Jakaja Oikeusministeriö		Kustantaja Oikeusministeriö	

PRESENTATIONSBLAD

JUSTITIEMINISTERIET

Utgivningsdatum
24.4.2009

Författare (uppgifter om organet: organets namn, ordförande, sekreterare)		Typ av publikation Arbetsgruppsbetänkande	
Arbetsgruppen för översyn av bestämmelserna om ersättning för frihetsberövande		Uppdragsgivare Justitieministeriet	
		Datum då organet tillsattes 28.10.2008	
Publikation (även den finska titeln) Ansökan om ersättning för frihetsberövande (Vapaudenmenetyksestä maksettavan korvauksen hakeminen)			
Publikationens delar			
<p>Referat</p> <p>I propositionen föreslås en översyn av förfarandebestämmelserna om ansökan om ersättning med anledning av frihetsberövande. Det föreslås ändringar av lagen om ersättning av statens medel som till följd av frihetsberövande skall betalas till oskyldigt häktad eller dömd.</p> <p>Det föreslås att ersättningsförfarandet ändras så att ersättning i fortsättningen först ska sökas hos Statskontoret. Först efter ett fullständigt eller partiellt avslag från Statskontoret ska sökanden kunna väcka talan mot staten i tingsrätten i den ordning som gäller för tvistemål. När ärendet behandlas i domstolen ska Statskontoret föra statens talan.</p> <p>Målet med propositionen är att effektivisera förfarandet så att bara oklara och stridiga ärenden tas upp enligt domstolsförfarande, som kräver stora resurser. Syftet är också att förenhetliga ersättningspraxisen.</p>			
Nyckelord			
Övriga uppgifter (Oskari- och HARE-numren, andra referensnumren) JM 20/41/2008, JM 3/42/2007, JM045:00/2008			
Seriens namn och nummer Justitieministeriet, Utlåtanden och utredningar 2009:7		ISSN 1458-7149	ISBN 978-952-466-869-9 (häft.) 978-952-466-870-5 (PDF)
Sidoantal 28	Språk finska	Pris	Sekretessgrad offentlig
Distribution Justitieministeriet		Förlag Justitieministeriet	

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	11
YLEISPERUSTELUT	12
1 Nykytila	12
1.1 Lainsäädäntö ja käytäntö	12
1.2 Nykytilan arviointi	15
2 Ehdotetut muutokset	17
3 Esityksen vaikutukset	18
4 Asian valmistelu	18
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	19
1 Lakiehdotuksen perustelut	19
1.1 Laki syyttömästi vangitulle tai tuomitulle valtion varoista vapauden menetyksen johdosta maksettavasta korvauksesta	19
2 Voimaantulo	21
3 Säättämisyjärjestys	21
LAKIEHDOTUS	
syyttömästi vangitulle tai tuomitulle valtion varoista vapauden menetyksen johdosta maksettavasta korvauksesta annetun lain muuttamisesta	22
LAGFÖRSLAG	
om ändring av lagen om ersättning av statens medel som till följd av frihetsberövande skall betalas till oskyldigt häktad eller dömd	24

Oikeusministeriölle

Oikeusministeriö asetti 28 päivänä lokakuuta 2008 työryhmän, jonka tehtäväksi annettiin laatia ehdotus vapaudenmenetyksen johdosta maksettavan korvauksen hakemista koskevien menettelysäännösten tarkistamiseksi siten, että korvausta olisi aina ensi vaiheessa haettava Valtiokonttorilta. Tavoitteena oli menettelyn tehostaminen siten, että resursseja vaativaan tuomioistuinmenettelyyn ohjautuisivat vain epäselvät ja riitaiset asiat. Tavoitteena oli myös yhtenäistää korvauskäytäntöä. Työryhmän tuli arvioida, edellyttikö korvauksen hakemismenettelyn muuttaminen muutoksenhaun järjestämistä nykyisestä poikkeavalla tavalla. Työryhmän tuli lisäksi arvioida ja selventää valtion

puhevallan käyttöä korvausasiassa koskevia säännöksiä. Työryhmän oli laadittava ehdotuksensa hallituksen esityksen muotoon.

Työryhmän puheenjohtajana on toiminut lainsäädäntöneuvos Kirsi Pulkkinen oikeusministeriöstä ja jäsenenä lakimies Ari Paananen Valtiokonttorista, kihlakunnansyyttäjä Harri Lindberg Länsi-Uudenmaan syyttäjänvirastosta ja asianajaja Jarkko Jaatela Suomen Asianajajaliiton edustajana.

Saatuaan työnsä valmiiksi työryhmä kunnioittavasti luovuttaa mietintönsä oikeusministeriölle.

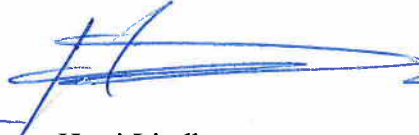
Helsingissä 27 päivänä huhtikuuta 2009

Kirsi Pulkkinen

Ari Paananen

Harri Lindberg

Jarkko Jaatela

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi syyttömästi vangitulle tai tuomitulle valtion varoista vapauden menetyksen johdosta maksettavasta korvauksesta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi syyttömästi vangitulle tai tuomitulle valtion varoista vapauden menetyksen johdosta maksettavasta korvauksesta annettua lakia siten, että korvausta olisi aina ensi vaiheessa haettava Valtiokonttorilta. Hakija voisi nostaa kanteen valtiota vastaan tuomioistuimessa vasta Valtiokonttorin kokonaan tai osittain hylkäävän ratkaisun jälkeen. Asiaa tuomioistuimessa käsiteltäessä valtion puhevaltaa käyttäisi Valtiokonttori.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila

1.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Lainsäädäntö

Laissa syyttömästi vangitulle tai tuomitulle valtion varoista vapauden menetyksen johdosta maksettavasta korvauksesta (422/1974, jäljempänä SyytKorvL) säädetään rikosepäilyn johdosta aiheuttomasti vapautensa menettäneen oikeudesta saada korvausta vapaudenmenetyksen aiheuttamasta vahingosta. Lain 1 §:n nojalla pidätetyllä tai vangitulla on oikeus saada valtiolta korvaus, jos esitutkinta lopetetaan nostamatta syytettä, syyte jätetään sillensä tai hylätään taikka pidättämiseen tai vangitsemiseen ei ole ollut laillisia edellytyksiä. Pidätetyllä tai vangitulla on oikeus korvaukseen myös, jos hänen on todettu syyllistyneen rikokseen, mutta on ilmeistä, että tämän syyksilukemisen perusteella häntä ei olisi voitu pidättää tai vangita. Oikeutta korvaukseen ei kuitenkaan ole, ellei vapaudenmenetyksellä ole kestänyt yhtä vuorokautta kauemmin. Lain 1 a §:ssä säädetään matkustuskieltoon määrätyle ja 3 §:ssä vapausrangaistusta suorittaneelle maksettavasta korvauksesta. Laissa tarkoitettuna korvauksena maksetaan hyvitys kuluista, tulojen tai elatuksen vähentymisestä ja kärsimyksestä (4 §).

Lain nojalla valtio on niin sanotussa ankarassa vastuussa aiheuttomasta vapaudenmenetyksestä aiheutuneesta vahingosta. Valtio on korvausvastuussa riippumatta siitä, onko kukaan virkamies syyllistynyt virheeseen tai laiminlyöntiin. Korvaus voidaan kuitenkin evätä vahingon kärsineen oman myötävaikutuksen perusteella tai jos korvauksen maksamista ei muutoin voida pitää kohtuullisena (2 § ja 3 § 2 momentti). Korvausta ei makseta epäillylle, joka on vaikeuttanut asian selvittämistä tai joka on valheellisella tunnustuksella tai muuten tahallisesti antanut aiheutta vapaudenmenetyksen. Korvausta ei myöskään makseta vapausrangaistusta suorittaneelle, joka on valheellisella tunnustuksella tai muuten tahallisesti osaltaan aiheuttanut rangaistuksen tuomitsemisen.

Lain 5 §:n mukaan vahingon kärsinyt voi vaatia korvausta vapaudenmenetyksestä yleisessä tuomioistuimessa joko sen rikosasian yhteydessä, jonka vuoksi hän on ollut pidätettynä tai vangittuna, tai erillisellä kanteella riita-asioista säädettyssä järjestyksessä. Puhevaltaa valtion puolesta korvausasiassa käyttää virallinen syyttäjä, jollei erityistä asiasta ole määrätty.

Lakiin lisättiin vuoden 1985 alussa voimaan tulleella lainmuutoksella (984/1984) mahdollisuus hakea korvausta suoraan Valtiokonttorilta tuomioistuinmenettelyä käyttämättä (6 §). Valtiokonttorin toimivalta on toissijainen. Vahingon kärsinyt voi hakea korvausta suoraan Valtiokonttorilta, jollei korvausasia ole tuomioistuimessa ratkaistu tai se ole siellä vireillä.

Valtiokonttori myöntää hakemuksesta korvauksen siltä osin kuin se pitää hakijan oikeutta korvaukseen selvänä. Hakemukseen on liitettävä asian tuomioistuinkäsittelyssä

syntyneet pöytäkirjat tai, jos syytetä ei ole nostettu, esitutkintapöytäkirjat, sekä muu tarpeellinen selvitys. Valtiokonttorin on, milloin se katsoo aiheelliseksi, kuultava hakemuksesta virallista syyttäjää tai vangitsemisesta tai pidättämisestä päättänyttä virkamiestä tai tämän esimestä.

Valtiokonttorin on suoritettava korvaukseen oikeutetulle myös kohtuullinen korvaus korvauksen hakemisesta aiheutuneista kuluista (6 b §).

Valtiokonttorin päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Päätös, jolla Valtiokonttori on hylännyt korvausvaatimuksen kokonaan tai osittain, ei estä korvausta hakenutta nostamasta kannetta valtiota vastaan riita-asioista säädettyssä järjestyksessä (6 a §).

Valtiokonttori suorittaa kaikki tämän lain nojalla maksettavat korvaukset. Kun asia on ratkaistu tuomioistuimessa, korvauksen saajan on toimitettava ote tai jäljennös tuomiosta Valtiokonttorille (6 c §).

Korvausasioiden käsittely käytännössä

Lain mukaisia korvausasioita on viime vuosina ollut noin 400 vuodessa. Korvausasioita on vuodesta 2003 lähtien käsitelty selvästi enemmän Valtiokonttorissa kuin tuomioistuimissa. Viime vuosina noin neljäsosa kaikista korvausasioista on käsitelty tuomioistuimissa.

Vuosi	Hakemusperusteisia	Tuomioperusteisia	Yhteensä
2003	262	163	425
2004	273	121	394
2005	244	135	379
2006	278	111	389
2007	291	94	385
2008	296	103	399

Lähes kaikissa tuomioistuimissa käsitellyissä asioissa korvausta on vaadittu erillisellä kanteella riita-asioista säädettyssä järjestyksessä. Mahdollisuutta esittää korvausvaatimus rikosasian yhteydessä on käytetty hyvin harvoin.

Hakijat ovat useimmiten tyytyneet Valtiokonttorin ratkaisuun korvausasiassa. Valtiokonttorin kokonaan tai osittain hylkäävän ratkaisun jälkeen hakijat ovat vain harvoin nostaneet kanteen valtiota vastaan tuomioistuimessa.

Valtiokonttori on vuosina 2003 - 2008 maksanut korvausasioissa hakijoiden hakemuskuluja ja tuomioistuimen tuomitsemia oikeudenkäyntikuluja seuraavasti:

Vuosi	Maksetut hakemuskulut yhteensä	Kpl	Maksetut oikeudenkäyntikulut yhteensä	Kpl
2003	43 032 €	197	84 612 €	128
2004	46 377 €	210	79 595 €	105
2005	36 336 €	163	75 701 €	95
2006	50 658 €	208	48 008 €	82
2007	40 865 €	221	48 456 €	91
2008	48 492 €	256	58 037 €	80

Viimeisen kuuden vuoden aikana Valtiokonttori on suorittanut 1255 korvausasiassa hakemuskuluja yhteensä 265 760 euroa. Keskimääräinen hakemuskulujen määrä yhtä korvausasiaa kohti on ollut noin 210 euroa. Vastaavana ajanjaksona Valtiokonttori on suorittanut oikeudenkäyntikuluja 581 korvausasiassa yhteensä 394 409 euroa eli keskimäärin noin 680 euroa yhtä korvausasiaa kohti. Tuomioistuimissa käsitellyistä korvausasioista on siten aiheutunut valtiolle yli kolminkertaiset kustannukset Valtiokonttorissa ratkaistuihin asioihin verrattuna.

Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos (Optula) on selvittänyt korvauksen hakemismenettelyä ja korvauskäytäntöä tutkimuksessaan Vapauden hinta, Rikosprosessuaalinen vapaudenriisto ja sen korvaaminen, 2008. Tutkimusaineistona on ollut ajanjaksona 1.1.-30.6.2006 Valtiokonttorissa vireille tulleet aiheettomasti vapautensa menettäneiden korvaushakemukset ratkaisuasikirjoineen ja liitteineen. Osassa tapauksista korvausasia oli ratkaistu tuomioistuimessa.

Optulan tutkimuksen mukaan kärsimyskorvausten taso on vaihdellut sen mukaan, onko korvausasia ratkaistu Valtiokonttorissa, tuomioistuimessa tuomiolla vai tuomioistuimen vahvistamalla sovinnolla. Maksettujen kärsimyskorvausten mediaani/vapaudenmenetysvuorokausi on ollut Valtiokonttorissa ratkaistuissa asioissa 100 euroa, tuomioistuimen tuomiolla ratkaistuissa asioissa 110 euroa ja tuomioistuimen vahvistamalla sovinnolla ratkaistuissa asioissa 125 euroa.

Voimassa olevan lain mukaan käsiteltäessä asiaa tuomioistuimessa valtion puhevaltaa käyttää virallinen syyttäjä, jollei erityistä asiamiestä ole määrätty. Käytännössä korvausasiat on käsitelty tuomioistuimissa lähes aina erillisinä riita-asioina. Vakiintuneeksi menettelytavaksi on muodostunut se, että haastehakemus on annettu tiedoksi lääninhallitukselle¹, ja lääninhallitus on edustanut valtiota tuomioistuimessa. Syyttäjä on käyttänyt valtion puhevaltaa vain niissä harvalukuisissa tapauksissa, joissa korvausta on vaadittu rikosasian yhteydessä.

¹ Aluehallinnon uudistamista koskeva hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle huhtikuussa 2009. Ehdotuksen mukaan lääninhallitukset lakkautetaan. Lääninhallitusten nykyiset valtion edun valvontaan liittyvät tehtävät siirtyvät aluehallintovirastoille ja Ahvenanmaan valtionvirastolle. Uudistuksen on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2010 alusta lukien.

1.2 Nykytilan arviointi

Korvausmenettely

Kun lakiin vuonna 1985 lisättiin mahdollisuus hakea korvausta suoraan Valtiokonttorilta, tarkoituksena oli, että hakemusmenettelyä käytettäisiin selvissä ja yksinkertaisissa tapauksissa. Sen sijaan katsottiin, että jos asiassa jouduttaisiin esittämään laajemmalti näyttöä tai hakijan oikeus korvaukseen olisi kysymyksenalainen, asian ratkaiseminen kuuluisi luontevammin tuomioistuimelle (HE 82/1984). Käytännössä korvausasiat eivät ole kuitenkaan jakautuneet toisaalta hakemusmenettelyssä ja toisaalta tuomioistuinmenettelyssä käsiteltäviin asioihin asioiden laadun perusteella, vaan ainakin jossain määrin sattumanvaraisesti.

Optulan tutkimuksen mukaan korvaukset kuluista sekä tulojen ja elatuksen vähentymisestä on pääsääntöisesti maksettu esitettyjen tositteiden mukaan. Tutkimusaineiston tapauksissa ongelmia on ollut lähinnä yrittäjien tulotason arvioinnissa. Tutkimuksen mukaan korvauksen peruste on useimmissa tapauksissa käynyt ilmi asiakirjoista. Valtiokonttorin maksukäytäntö on ollut melko vakiintunutta ja korvausasiat on käsitelty ripeästi. Koska korvauksen peruste on useimmissa tapauksissa ollut selvä ja korvauskäytäntö vakiintunutta, tutkimuksessa on pidetty perusteltuna korvausmenettelyn muuttamista siten, että korvausta haettaisiin aina ensisijaisesti Valtiokonttorilta.

Selvien ja riidattomien korvausasioiden ohjautumista tuomioistuimen käsiteltäväksi voidaan pitää ongelmallisena tuomioistuinten resurssien oikean kohdentumisen kannalta. Korvausasian käsittelystä tuomioistuimessa aiheutuu valtiolle huomattavasti enemmän kustannuksia kuin asian käsittelystä hakemusmenettelyssä Valtiokonttorissa. Korvausmenettelyä on näistä syistä tarkoituksenmukaista muuttaa siten, että korvausta olisi aina haettava ensin Valtiokonttorilta, ja kanne valtiota vastaan voitaisiin nostaa vasta Valtiokonttorin kokonaan tai osittain hylkäävän ratkaisun jälkeen.

Vapaudenmenetyksen johdosta maksettavan kärsimyskorvauksen suuruuteen on vaikuttanut se, onko korvausasia ratkaistu tuomioistuimessa vai Valtiokonttorissa. Kärsimyskorvauksen määrä vapaudenmenetysvuorokautta kohti on ollut keskimäärin suurempi tuomioistuimessa ratkaistuissa asioissa kuin Valtiokonttorissa ratkaistuissa asioissa. Eron voidaan katsoa vain osittain selittyvän asioiden laadulla. Korvaustason riippuminen siitä, määrätäänkö korvaus tuomioistuimessa vai Valtiokonttorissa, on ongelmallista vahingon kärsijöiden yhdenvertaisuuden kannalta.

Valtion puhevallan käyttöä korvausasiassa koskevat säännökset ovat epäselviä. Valtiota on oikeudenkäynnissä pääsääntöisesti edustanut lääninhallitus, vaikka lain 5 §:n 4 momentin mukaan puhevallan käyttö on lähtökohtaisesti virallisen syyttäjän tehtävä. Käytännössä syyttäjä on edustanut valtiota vain rikosasian yhteydessä käsitellyissä korvausasioissa. Mahdollisuutta vaatia korvausta rikosasian yhteydessä on tähän mennessä käytetty hyvin vähän ja esityksessä siitä ehdotetaan kokonaan luovuttavaksi.

Valtion edun valvonta lain mukaisissa korvausasioissa on muodostunut epäyhtenäiseksi. Hakemusmenettelyssä käsitellyissä asioissa valtion etua on valvonut Valtiokonttori, mutta tuomioistuimissa lääninhallitukset ovat käyttäneet valtion puhevaltaa itsenäisesti.

Alle vuorokauden kestäneet vapaudenmenetykset

Eduskunnan apulaisoikeusasiamies on päätöksessään 1836/2/07 katsonut, että nykyistä vapaudenmenetyksistä maksettavia korvauksia koskevaa sääntelyä olisi syytä muuttaa. Apulaisoikeusasiamies on pitänyt ongelmallisena kysymystä korvauksen saamisesta lyhyistä, alle 24 tunnin vapaudenmenetyksistä. Valtio ei ole SyytKorvL:n mukaisessa ankarassa eli tuottamuksesta riippumattomassa vastuussa näistä vapaudenmenetyksistä, koska alle vuorokauden kestäneet vapaudenmenetykset on rajattu lain soveltamisalan ulkopuolelle. Apulaisoikeusasiamies on päätöksessään todennut kiinniottoja väistämättä kohdistuvan myös syyttömiin henkilöihin, koska kiinnioton kynnyksensä on (rikostutinnan tehokkuuden vuoksi) varsin matala. Apulaisoikeusasiamies on pitänyt SyytKorvL:n 24 tunnin aikarajaa kohtuuttomana ja katsonut, että aikarajaa ei ehkä ole perusteltua kokonaan poistaa, mutta sitä tulisi alentaa.

Apulaisoikeusasiamies on todennut vahingonkorvauslain periaatteessa soveltuvan tapauksiin, joissa alle vuorokauden kestäneelle vapaudenmenetykselle ei ole pystytty osoittamaan lainmukaisia perusteita. Kuitenkin esimerkiksi kärsimyskorvauksen saamisen edellytyksenä on vahingonkorvauslain 3 luvun 2 §:ssä säädettyjen vaatimusten lisäksi lain 5 luvun 6 §:n mukaan pääsääntöisesti se, että korvausvaade perustuu rangaistavaan tekoon. Apulaisoikeusmies on todennut, että tämän voi tulkita tosiasiallisesti rajaavan merkittävän osan erilaisista virhetilanteista julkisen vallan korvausvastuun piiristä.

Edellä olevan perusteella apulaisoikeusasiamies on esittänyt käsityksensä, että SyytKorvL:ia olisi aihetta tarkistaa ja muutoinkin arvioida kokonaisuutena pakkokeinojen käytöstä maksettavia korvauksia koskevaa lainsäädäntöä.

Työryhmä on pohtinut SyytKorvL:n 1 §:n mukaista lain soveltamisalan rajaamista yhtä vuorokautta kauemmin kestäneisiin vapaudenmenetyksiin. Työryhmä toteaa, että lyhyet vapaudenmenetykset liittyvät usein tilanteisiin, joissa rikoksesta epäiltyjen kiinniottotapahtuvat illalla ja joissa epäiltyjä ei esimerkiksi heidän päihtymystilansa vuoksi voida heti kuulustella. Kuulusteluja ei pääsääntöisesti voida ilman kuulusteltavan pyyntöä suorittaa klo 22-7 välisenä aikana (esitutkintalaki 24 §) eikä se poliisin resurssien käytön kannalta olisi tarkoituksenmukaistakaan.

Euroopan neuvoston ihmisoikeussopimuksen 5 artikla edellyttää, että vapautensa menettäneellä on oikeus korvaukseen lakiin perustumattomasta vapaudenmenetyksestä. Rikosepäilyn perusteella tapahtuva pidättäminen tai vangitseminen ei sinänsä ole 5 artiklan vastaista. Artiklasta ei siten seuraa valtiolle velvollisuutta säätää tuottamuksesta riippumattomasta korvausvastuusta vapaudenmenetyksestä aiheutuneesta vahingosta. Toisaalta hyvin lyhyt, vain muutaman tunnin kestänyt vapaudenmenetys voi olla 5 artiklan vastainen, jos vapaudenmenetykselle ei ole ollut lainmukaisia perusteita tai se ei ole tapahtunut lain määräämässä järjestyksessä. Lyhyiden vapaudenmenetysten osalta saattaisi siten olla syytä harkita myös muuhun kuin tuottamuksesta riippumattomaan vastuuseen perustuvan korvausvelvollisuuden kehittämistä.

Apulaisoikeusasiamiehen esille nostama kysymys vahingonkorvauslaissa kärsimyksen korvaamiselle asetetuista edellytyksistä koskee alle vuorokauden pituisten vapaudenmenetysten lisäksi myös muita SyytKorvL:n soveltamisalan ulkopuolelle

jääviä vapaudenmenetyksiä ja yleisemminkin julkista valtaa käytettäessä aiheutettuja perusoikeuksien loukkauksia. Työryhmä katsoo, että lyhyiden vapaudenmenetysten korvaamista, erityisesti kärsimyskorvauksen osalta, tulisi arvioida osana yleistä julkisen vallan korvausvastuuta koskevaa sääntelyä.

Työryhmä katsoo, että tässä vaiheessa ei ole syytä erillisenä ratkaisuna ehdottaa SyytKorvL:n aikarajan alentamista. Vapaudenmenetyksen johdosta vahinkoa kärsineen korvaussuojan sisällöllisiä kehittämistarpeita on tarkoituksenmukaista arvioida julkisyhteisön vahingonkorvausvastuun uudistamista koskevan hankkeen yhteydessä, joka mahdollisesti käynnistyy lähitulevaisuudessa.

2 Ehdotetut muutokset

Voimassa olevan lain mukaan korvausta vapaudenmenetyksestä voidaan vaatia rikosasian yhteydessä tai erillisellä kanteella tuomioistuimessa tai korvausta voidaan hakea suoraan Valtiokonttorilta. Korvausmenettelyä ehdotetaan selkeytettäväksi siten, että jatkossa korvausta haettaisiin aina ensisijaisesti Valtiokonttorilta. Vasta Valtiokonttorin kokonaan tai osittain hylkäävän ratkaisun jälkeen hakija voisi nostaa kanteen valtiota vastaan riita-asioista säädettyssä järjestyksessä. Korvausvaatimusta ei voisi enää esittää sen rikosasian yhteydessä, jonka vuoksi hakija on ollut pidätettynä tai vangittuna.

Työryhmä katsoo, että vahinkoa kärsineellä tulee jatkossakin olla mahdollisuus saattaa vapaudenmenetyksen korvaamista koskeva asia tuomioistuimen tutkittavaksi. Perustuslain 21 § ja ihmisoikeussopimuksen 6 artikla takaavat jokaiselle oikeuden oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin riippumattomassa tuomioistuimessa silloin, kun asia koskee hänen oikeuksiaan tai velvollisuuksiaan. Vaikka suurin osa lain mukaisista korvausasioista on yksinkertaisia ja selviä, osa tapauksista on aidosti epäselviä ja riitaisia. Niiden ratkaiseminen voi edellyttää myös suullista todistelua. Kysymyksessä on valtion vahingonkorvausvastuuta koskeva asia, joka luonteensa puolesta kuuluu yleisen tuomioistuimen käsiteltäväksi.

Edellä olevilla perusteilla ehdotetaan, että Valtiokonttorin ratkaisuun tyytymättömällä hakijalla olisi oikeus nostaa kanne valtiota vastaan käräjäoikeudessa, kuten nykyisinkin. Ehdotus kuitenkin tarkoittaisi, että jatkossa valtio voisi kaikissa tapauksissa suorittaa korvauksen aiheuttomasta vapaudenmenetyksestä suoraan ilman oikeudenkäyntiä ja tuomioistuimiin ohjautuisivat vain riitaiset ja epäselvät asiat.

Säännöksiä valtion puhevallan käytöstä lain mukaisissa korvausasioissa ehdotetaan tarkistettaviksi. Nykyisin valtion puhevallan käytöstä korvausasiaa tuomioistuimessa käsiteltäessä huolehtii käytännössä itsenäisesti asianomainen lääninhallitus. Työryhmä ehdottaa lakia muutettavaksi siten, että jatkossa valtion puhevaltaa käyttäisi Valtiokonttori. Puhevallan käytön uskominen Valtiokonttorin tehtäväksi edistäisi puhevallan käytön yhtenäisyyttä valtakunnassa. Sitä kautta se myös lisääisi korvauskäytännön yhtenäisyyttä. Koska korvausasioita jatkossakin käsiteltäisiin kaikissa käräjäoikeuksissa, ehdotetaan kuitenkin, että Valtionkonttorin pyynnöstä lääninhallituksen olisi määrättävä asiamies käyttämään valtion puhevaltaa. Lääninhallituksen määräämä asiamies ei tällöin käyttäisi puhevaltaa itsenäisesti, vaan Valtiokonttorin antamien ohjeiden mukaisesti.

3 Esityksen vaikutukset

Korvausmenettelyn muuttaminen ehdotetulla tavalla vähentäisi valtiolle korvausasioiden käsittelystä aiheutuvia kustannuksia. Tuomioistuimessa käsiteltävien korvausasioiden määrä vähenisi, mikä vähentäisi valtion korvattavaksi tulevien oikeudenkäyntikulujen määrää.

Ehdotus vaikuttaisi tuomioistuinten ja Valtiokonttorin väliseen tehtävänjakoon siten, että tuomioistuinmenettelyssä käsitellyt korvausasiat siirtyisivät Valtiokonttorin ratkaistavaksi. Tuomioistuimessa on viime vuosina käsitelty jonkin verran yli 100 korvausasiaa vuodessa. Valtiokonttorille tehtävien korvaushakemusten voidaan siten arvioida lisääntyvän ainakin tällä määrällä. Ehdotus ei kuitenkaan aiheuttaisi lisäresurssien tarvetta Valtiokonttorissa.

Valtiokonttorin hylkäävän ratkaisun jälkeen voitaisiin nostaa kanne valtiota vastaan käräjäoikeudessa, kuten nykyisinkin. Tätä mahdollisuutta on tähän mennessä käytetty hyvin vähän. Kaikkien korvausasioiden käsittelyn siirtyessä ensi vaiheessa Valtiokonttorille näiden kanteiden määrän voidaan arvioida jonkin verran lisääntyvän. Uudistus kuitenkin kokonaisuudessaan vähentäisi tuomioistuimessa käsiteltävien korvausasioiden määrää. Ehdotus myös edistäisi tuomioistuinten resurssien oikeaa kohdentumista, koska tuomioistuinkäsittelyyn ohjautuisivat vain riittaiset tapaukset.

Korvausasian käsittely tuomioistuinmenettelyä nopeammassa ja tehokkaammassa hakemusmenettelyssä nopeuttaisi korvauksen saamista.

Ehdotus yhtenäistäisi korvauskäytäntöä, kun kaikki korvausasiat ratkaistaisiin ensi vaiheessa Valtiokonttorissa. Myös ehdotuksen valtion puhevallan käyttämisen siirtämisestä Valtiokonttorin tehtäväksi voidaan arvioida osaltaan vaikuttavan korvauskäytäntöä yhtenäistävasti.

4 Asian valmistelu

Mietintöön sisältyvät ehdotukset on valmisteltu oikeusministeriön 28 päivänä lokakuuta 2008 asettamassa työryhmässä. Työryhmän tehtäväksi annettiin laatia ehdotus vapaudenmenetyksen johdosta maksettavan korvauksen hakemista koskevien menettelysäännösten tarkistamiseksi siten, että korvausta olisi aina ensi vaiheessa haettava Valtiokonttorilta. Tavoitteeksi asetettiin menettelyn tehostaminen siten, että resursseja vaativaan tuomioistuinmenettelyyn ohjautuisivat vain epäselvät ja riittaiset asiat. Tavoitteena oli myös yhtenäistää korvauskäytäntöä. Työryhmän tuli arvioida, edellyttikö korvauksen hakemismenettelyn muuttaminen muutoksenhaun järjestämistä nykyisestä poikkeavalla tavalla. Työryhmän tuli lisäksi arvioida ja selventää valtion puhevallan käyttöä korvausasiassa koskevia säännöksiä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotuksen perustelut

1.1 Laki syyttömästi vangitulle tai tuomitulle valtion varoista vapauden menetyksen johdosta maksettavasta korvauksesta

3 §. Pykälän 3 *momentista* poistettaisiin maininta pykälän soveltamisesta siihen, joka vaarallisena rikoksenuusijana on eristetty pakkolaitokseen. Vuonna 2006 voimaan tulleella lainmuutoksella vaarallisten rikoksenuusijain eristämisestä annettu laki kumottiin. Pakkolaitokseen eristäminen muutettiin tuolloin koko rangaistuksen suorittamiseksi vankilassa, josta säädetään rikoslain 2 c luvussa.

4 §. Pykälän nykyisen 2 *momentin* mukaan vahingonkärsineen kuoltua kuolinpesän osakkailta ei ole oikeutta panna vireille kannetta kärsimyskorvauksen saamiseksi. Koska korvausta jatkossa haettaisiin ensisijaisesti Valtiokonttorilta, momentti ehdotetaan muutettavaksi siten, että oikeus korvaukseen kärsimyksestä raukeaa, jos vahinkoa kärsinyt kuolee ennen korvauksen hakemista.

5 §. Nykyinen pykälä sisältää säännökset korvauksen vaatimisesta tuomioistuimenmenettelyä käyttämällä. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä säädettäisiin korvauksen hakemisesta Valtiokonttorilta, joka olisi jatkossa ensisijainen menettely tämän lain mukaisen korvauksen saamiseksi. Pykälän 1 *momentin* mukaisesti korvauksen myöntäisi Valtiokonttori. Korvausta haettaisiin Valtiokonttorilta kirjallisella hakemuksella.

Pykälän 2 *momentissa* säädetään määräajasta, jonka kuluessa korvausta olisi haettava Valtiokonttorilta. Ehdotettu kuuden kuukauden määräaika vastaa nykyisessä 3 *momentissa* kanteen nostamiselle asetettua määräaikaa. Jos rikosepäily ei ole johtanut syytteen nostamiseen, korvausta on haettava kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hakija on saanut tietää, ettei syytettä nosteta. Kun rikosasiaa on käsitelty tuomioistuimessa, korvausta on haettava kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun asia on jätetty sillensä, asian käsittelyssä annettu tuomio on saanut lainvoiman tai se on purettu tai poistettu taikka, milloin uusi käsittely asiassa on toimitettu, siinä annettu tuomio on saanut lainvoiman.

Pykälän 3 *momentti* sisältää säännöksen määräajasta silloin, kun korvausta vaaditaan kurinpitomenettelyssä määrätyn arestirangaistuksen perusteella eikä asiasta ole nostettu syytettä. Korvausta olisi haettava kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun kurinpitorangeistusta koskeva päätös on kumottu tai kurinpitorangeistusta on lievennetty taikka, jos asia on määrätty otettavaksi uudelleen käsiteltäväksi, se on uudelleen ratkaistu. Määräaika vastaisi nykyisessä *momentissa* kanteen nostamiselle säädettyä määräaikaa.

6 §. Voimassa oleva pykälä sisältää säännökset korvauksen hakemisesta Valtiokonttorilta ja korvausasian käsittelyssä tarvittavista selvityksistä. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi kokonaisuudessaan. Pykälästä poistetaan nykyisen 1

momentin säännökset korvauksen hakemisesta Valtiokonttorilta, koska tästä säädetään ehdotetussa 5 §:ssä.

Pykälän *1 momenttiin* otettaisiin säännös hakijan velvollisuudesta esittää selvitystä. Nykyisen pykälän *2 momentissa* olevaa säännöstä hakemukseen liitettävistä asiakirjoista ehdotetaan tarkistettavaksi, mutta ehdotus ei kuitenkaan merkitse asiallista muutosta jo nykyisin noudatettavaan käytäntöön. Jos syytetä ei ole nostettu, hakemukseen on liitettävä jäljennös syyttämättäjättämispäätöksestä tai esitutinnan lopettamista koskevasta päätöksestä. Muissa tapauksissa hakemukseen on liitettävä jäljennös rikosasiassa annetusta tuomiosta. Hakemukseen on lisäksi aina liitettävä jäljennös esitutkintapöytäkirjasta tarpeellisin osin. Hakijan on myös annettava Valtiokonttorille muut korvausasian selvittämiseksi tarpeelliset asiakirjat ja tiedot.

Pykälän *2 momenttiin* otettaisiin nykyistä *3 momenttia* vastaava säännös siitä, että Valtiokonttorin olisi hakemusta käsitellessään tarvittaessa kuultava virallista syyttäjää tai vangitsemisesta tai pidättämisestä päättänyttä virkamiestä tai tämän esimiestä.

7 §. Pykälän *1 momentin* mukaan Valtiokonttorin päätökseen ei saisi hakea muutosta valittamalla. Vastaava säännös on nykyisen *6 a §:n 1 momentissa*.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin menettelystä Valtiokonttorin kokonaan tai osittain hylkäävän ratkaisun jälkeen. Hakija voisi nostaa kanteen valtiota vastaan käräjäoikeudessa riita-asioista säädetyssä järjestyksessä. Määräaika kanteen nostamiselle olisi kolme kuukautta siitä päivästä, kun hakija sai tiedon Valtiokonttorin päätöksestä. Määräaika vastaisi nykyisen *6 a §:n 2 momentin* säännöstä.

Ehdotetun *3 momentin* mukaan valtion edun ja oikeuden valvonta korvausasiaa tuomioistuimessa käsiteltäessä kuuluisi jatkossa aina Valtiokonttorille. Valtiokonttori päättäisi valtion puhevallan käytöstä. Valtiokonttorin pyynnöstä lääninhallituksen olisi määrättävä asiamies edustamaan valtiota oikeudenkäynnissä.

Oikeudenkäymiskaaren *10 luvun 1.9.2009* voimaan tulevien uusien säännösten (*135/2009*) mukaan kanne valtiota vastaan voidaan nostaa joko käräjäoikeudessa, jonka tuomiopiirissä valtion puhevaltaa käyttävä viranomaisen sijaitsee, tai käräjäoikeudessa, jonka tuomiopiirissä kantajalla on kotipaikka tai vakituinen asuinpaikka. Ehdotetun pykälän mukainen kanne voitaisiin siten nostaa joko Helsingin käräjäoikeudessa tai hakijan kotipaikan tai vakituisen asuinpaikan käräjäoikeudessa.

8 §. Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin, että tämän lain mukaan maksettavat korvaukset suorittaisi Valtiokonttori. Momentti vastaa voimassa olevan lain *6 c §:n 1 momenttia*. Maksun saajan ei tarvitsisi enää toimittaa Valtiokonttorille otetta tai jäljennöstä tuomioistuimen korvausasiassa antamasta tuomiosta, koska ehdotuksen mukaan jatkossa Valtiokonttori käyttäisi valtion puhevaltaa lain mukaista korvausta koskevassa oikeudenkäynnissä.

Pykälän *2 momenttiin* siirrettäisiin voimassa olevan lain *6 b §:ssä* olevat säännökset korvauksen hakemisesta Valtiokonttorilta aiheutuneiden kulujen korvaamisesta. Säännöksiin ei ehdoteta muutoksia.

9 §. Pykälä sisältäisi voimassa olevan lain 7 §:ssä olevat säännökset valtion takautumisoikeudesta. Pykälästä poistettaisiin maininta asianomaisen ministeriön kuulemisesta. Muilta osin säännöksiin ei tehtäisi sisällöllisiä muutoksia.

Voimaantulo- ja siirtymäsäännös. Siirtymäsäännöksen mukaan ennen lain voimaantuloa vireille tullessa asiassa sovellettaisiin lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

2 Voimaantulo

Lain ehdotetaan tulevan voimaan mahdollisimman pian sen hyväksymisen ja vahvistamisen jälkeen. Ehdotukseen sisältyy lain voimaan tullessa vireillä olevia asioita koskeva siirtymäsäännös.

3 Säättämisjärjestys

SyytKorvL on erityislaki, jossa säädetään valtion tuottamuksesta riippumattomasta vastuusta rikosprosessuaalisen vapaudenmenetyksen aiheuttamasta vahingosta. Ehdotuksen mukaan lain mukaista korvausta olisi ensi vaiheessa haettava Valtiokonttorilta. Ehdotetussa 7 §:ssä säädetään muutoksenhaun järjestämisestä Valtiokonttorin korvausasiassa tekemään päätökseen. Valtiokonttorin päätökseen ei saisi hakea muutosta valittamalla, vaan oikaisukeinona päätökseen olisi kanteen nostaminen valtiota vastaan käräjäoikeudessa. Ehdotus vastaa tältä osin voimassa olevan lain 6 a §:ssä säädettyä.

Muutoksenhakukielto ei vaaranna hakijan oikeusturvaa, koska hakijalla olisi mahdollisuus saada asia käräjäoikeudessa kokonaisuudessaan uudelleen tutkittavaksi. Koska kysymys on julkista valtaa käytettäessä aiheutuneen vahingon korvaamisesta, asia kuuluu luonteeltaan yleisen tuomioistuimen käsiteltäväksi. Muutoksenhakua koskevia säännöksiä ei siten voida pitää ongelmallisina oikeusturvaa koskevan perustuslain 21 §:n kannalta tai tuomioistuimia ja niiden tehtäviä koskevien 98 ja 99 §:n kannalta. Näin ollen lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisen lain säättämisjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

1.

Laki**syyttömästi vangitulle tai tuomitulle valtion varoista vapauden menetyksen johdosta maksettavasta korvauksesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan syyttömästi vangitulle tai tuomitulle valtion varoista vapauden menetyksen johdosta maksettavasta korvauksesta 31 päivänä toukokuuta 1974 annetun lain (422/1974) 6 a, 6 b ja 6 c §,

muutetaan lain 3 §:n 3 momentti, 4 §:n 2 momentti sekä 5, 6 ja 7 §, sellaisina kuin ne ovat ..., ja

lisätään uusi 8 ja 9 §, seuraavasti:

3 §

 Mitä 1 ja 2 momentissa on sanottu, sovelletaan vastaavasti sakon muuntorangaistusta tai arestirangaistusta suorittaneeseen.

4 §

 Oikeus korvaukseen kärsimyksestä raukeaa, jos vahinkoa kärsinyt kuolee ennen korvauksen hakemista.

5 §

Korvauksen myöntää Valtiokonttori. Korvausta on haettava kirjallisesti Valtiokonttorilta.

Hakemus on toimitettava Valtiokonttorille kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hakija on saanut tietää, ettei syytettä nosteta, tai kun asia on jätetty sillensä, asian käsittelyssä annettu tuomio on saanut lainvoiman tai se on purettu tai poistettu taikka, milloin uusi käsittely asiassa on toimitettu, siinä annettu tuomio on saanut lainvoiman.

Jos vaatimus koskee kurinpitomenettelyssä määrättyä arestirangaistusta, eikä asiasta ole nostettu syytettä, lasketaan 2 momentissa tarkoitettu määräaika siitä, kun kurinpitorangaistusta koskeva päätös on kumottu tai kurinpitorangaistusta on lievennetty taikka, jos asia on määrätty otettavaksi uudelleen käsiteltäväksi, se on uudelleen ratkaistu.

6 §

Korvaushakemukseen on liitettävä jäljennös rikosasiassa annetusta tuomiosta, tai jos syytettyä ei ole nostettu, jäljennös syyttämättäjättämispäätöksestä tai esitutkinnan lopettamista koskevasta päätöksestä, sekä jäljennös esitutkintapöytäkirjasta tarpeellisilta osin. Hakijan on lisäksi annettava Valtiokonttorille sellaiset muut asiakirjat ja tiedot, jotka ovat tarpeen korvausasian selvittämiseksi.

Valtiokonttorin on tarvittaessa kuultava hakemuksesta virallista syyttäjää tai vangitsemisesta tai pidättämisestä päättänyttä virkamiestä tai tämän esimiestä.

7 §

Valtiokonttorin päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Valtiokonttorin päätökseen tyytymätön voi nostaa kanteen valtiota vastaan käräjäoikeudessa riita-asioista säädettyssä järjestyksessä. Kanne on nostettava kolmen kuukauden kuluessa siitä päivästä, kun hakija sai tiedon Valtiokonttorin päätöksestä.

Valtion etua ja oikeutta korvausasiassa valvoo Valtiokonttori, jonka pyynnöstä lääninhallituksen on määrättävä asiamies käyttämään valtion puhevaltaa.

8 §

Tämän lain mukaan maksettavat korvaukset suorittaa Valtiokonttori.

Kun Valtiokonttori myöntää korvausta tämän lain nojalla, sen on maksettava hakijalle kohtuullinen korvaus tälle korvauksen hakemisesta aiheutuneista kuluista. Tämä korvaus voidaan maksaa myös hakijan asiamiehelle.

9 §

Milloin valtiolta tämän lain nojalla korvausta saanut olisi voinut hakea saman korvauksen muun lain nojalla kolmannelta henkilöltä, valtiolla on oikeus vaatia maksamansa määrä tältä takaisin. Valtion takautumisoikeudesta on noudatettava, mitä siitä on muualla säädetty.

Takautumisoikeuden käyttämisestä päättää Valtiokonttori.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa vireille tulleessa asiassa sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

1.

**Lag
om ändring av lagen om ersättning av statens medel som till följd av
frihetsberövande skall betalas till oskyldigt häktad eller dömd**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen av den 31 maj 1974 om ersättning av statens medel som
till följd av frihetsberövande skall betalas till oskyldigt häktad eller dömd (422/1974)
6 a, 6 b och 6 c §,

ändras 3 § 3 mom, 4 § 2 mom samt 5, 6 och 7 §, sådana de lyder,....,
fogas en ny 8 och 9 §, som följer:

3 §

Vad i 1 och 2 mom. är sagt ska tillämpas på motsvarande sätt beträffande
den som avtjänat förvandlingsstraff för böter eller arreststraff.

4 §

Rätt till ersättning för lidande förfaller, om den skadelidande avlider innan
ersättning har sökts.

5 §

Ersättningen beviljas av Statskontoret. Ersättning ska sökas skriftligen hos
Statskontoret.

Ansökan lämnas in till Statskontoret inom sex månader från det att
sökanden fick veta att åtal inte väcks, från det att målet lades ned, från det att domen i
målet vann laga kraft, återbröts eller undanröjdes eller, när saken behandlats på nytt,
från det att den nya domen vann laga kraft.

Om kravet gäller arreststraff som påförts i disciplinärt förfarande och åtal
inte har väckts i saken, räknas den tidsfrist som avses i 2 mom. från det att beslutet om
disciplinstraffet upphävdes eller disciplinstraffet mildrades eller, om det förordnats att
målet ska upptas till ny behandling, från det att det avgjordes på nytt.

6 §

Till ansökan ska fogas en kopia av den dom som meddelats i brottmålet,
eller om åtal inte har väckts, en kopia av beslutet om åtalseftergift eller av beslutet om
att förundersökningen avslutas, samt en kopia av behövliga delar av
förundersökningsprotokollet. Sökanden ska dessutom lämna Statskontoret andra
handlingar och uppgifter som behövs för att utreda ärendet.

Statskontoret ska vid behov med anledning av ansökan höra allmänna åklagaren eller den tjänsteman som fattat beslutet om häktning eller anhållande, eller dennes förman.

7 §

I Statskontorets beslut får ändring inte sökas genom besvär.

Den som är missnöjd med Statskontorets beslut kan väcka talan mot staten vid tingsrätten i den ordning som gäller för tvistemål. Talan ska väckas inom tre månader från den dag då sökanden fick del av Statskontorets beslut.

Statens fördel och rätt i ersättningsmål bevakas av Statskontoret, på vars begäran länsstyrelsen ska förordna ett ombud att föra statens talan.

8 §

Ersättningar enligt denna lag betalas av Statskontoret.

När Statskontoret beviljar ersättning med stöd av denna lag, ska sökanden få skälig gottgörelse för de kostnader som han eller hon haft på grund av att han eller hon sökt ersättning. Denna gottgörelse kan också betalas till sökandens ombud.

9 §

Skulle den som med stöd av denna lag utfått ersättning av staten ha kunnat med stöd av någon annan lag söka samma ersättning av tredje man, har staten rätt att av denne yrka åter vad den erlagt. Angående statens regressrätt gäller vad som därom föreskrivs någon annanstans.

Beslut om utövande av regressrätt fattas av Statskontoret.

Denna lag träder i kraft den 20 .

I ärenden som blivit anhängiga innan denna lag har trätt i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Sarjan aiemmat julkaisut vuonna 2009

1. Hallinto-oikeuksien sähköinen tiedoksianto Veronsaajien oikeudenvalvontayksikköön
2. Jatkokäsittelylupa hovioikeudessa. Lausuntotiivistelmä
3. Väkivallan vähentäminen Suomessa
4. Pikaluottoihin liittyvän lainsäädännön uudistaminen. Lausuntotiivistelmä
- 6 Yhteistalouden purkaminen avoliiton päättyessä. Lausuntotiivistelmä

OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

PL 25
00023 VALTIONEUVOSTO
puh. (09) 160 03
www.om.fi

PB 25
00023 STATSRÅDET
tfn (09) 160 03
www.jm.fi